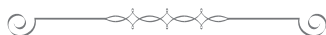

PHILADELPHIA ÁRVÁI

Elveszett gyermekek
a spanyolnátha árnyékában

ELLEN MARIE WISEMAN

PHILADELPHIA
ÁRVÁI

Elveszett gyermekek
a spanyolnátha árnyékában

KOSSUTH KIADÓ

A fordítás alapja:
Ellen Marie Wiseman: *The Orphan Collector*
First published in 2020 by Kensington Publishing Corp.
119 West 40th Street
New York, NY 10018

Published by arrangement with Kensington Publishing Co.
and Andrew Nurnberg Ltd.

FORDÍTOTTA
Nagy Mónika Zsuzsanna

SZERKESZTETTE
Jernei Gábor

ISBN 978-963-636-110-5

Minden jog fenntartva

© Ellen Marie Wiseman 2020

© Kossuth Kiadó 2023

© Hungarian translation Nagy Mónika Zsuzsanna 2023

Cover photo © Robin Macmillan/Trevillion Images

ELSŐ FEJEZET

Pia

1918. szeptember 28.

A halálos vírus észrevétlenül osont a tömegben Philadelphia macskaköves utcáin azon a napfényes szeptemberi délutánon; ahogy a szabadságkötvény-felvonulás ünnepi forgatagában John Philip Sousa hazafias indulói mindent túlharsogtak, a vírust nem látta és nem hallotta senki. A két mérföld hosszú utcán több mint kétszáz ezer felnőtt és gyermek lobogtatta az amerikai zászlókat és tülekedett az első sorok felé, míg a hátrébb állók egymás válla fölött vagy épp egymás arcába kiabálva buzdították a zenekarokat, a cserkészeket, a női kiségitő egységeket, tengerészgyalogosokat, matrózokat és katonákat. Fölöttük repülő kék hűtőszekerek húztak el, az utca kövén igáslovak vontattak nyolchüvelykes tarackokat, katonaegységek bajonettgyakorlatokat mutattak be, közben zúgtak a templomharangok, rendőrök sípoltak. Régi barátok ölelkeztek, rázták egymás kezét, párok csókolóztak, a gyerekek cukorkán és üdítőn osztogattak. Nem is sejtették, hogy a haditengerészet kötelékéből elszabadult a halálos betegség, amint azt sem tudta a lelkes közönség, hogy az előző napon több mint kétszáz ember került kórházba, és hogy számos, fertőző betegségekkel foglalkozó szakértő igyekezett nyomást gyakorolni a polgármesterre, hogy mondja le a rendezvényt. Nem mintha ez sokat számított volna. Az em-

berek eljöttek, hogy támogassák a hadsereget, hadikötvényt vegyenek, és tanúsítsák hazafiasságukat a háborús időkben. Győzelem az európai hadszíntéren és az amerikaiak ellenségeinek számító németek és szövetségeseik távoltartása Amerikától – csakis ez számított.

A báméskodók közül ugyan sokan hallottak az influenzáról, ami lecsapott Bostonra és New Yorkra, a philadelphiai Phipps Intézet laboratóriumi igazgatója azonban épp most jelentette be, hogy azonosították az oly sok bajt kiváltó sajátos influenza okát – nevezetesen a Pfeiffer-bacilust –, a helyi lap pedig leszögezte, hogy ez a fajta influenza nem jelent veszélyt, hiszen egyidős a történelemmel, rendszerint rossz levegővel, köddel és rovarinvázióval jár együtt. Márpedig ezek egyike sincs jelen Philadelphiában. Így hát nyilvánvaló, amíg mindenki megfogadja az Egészségügyi Testület ajánlásait – a lábát szárázon, magát melegen tartja, több hagymát eszik, gyakran szellőztet és rendszeresen üríti a beleit –, addig minden rendben lesz.

A tizenhárom éves Pia Lange azonban tudta, hogy valami nincs rendjén. És nem csak azért, mert a legjobb barátja, Finn Duffy azt mesélte neki, hogy a bátyja halott matrózokat látott az egyik közeli kocsmá előtt. És nem is csak azért, mert az épületek falán és a telefonpóznákon plakátok hirdették: „Halköhhögnöd kell, mindig fogj az arcod elé zsebkendőt, szalvétát vagy valamilyen textilt”, illetve „Takard el a szád! A spanyolnátha az orrból és szájból kifröccsenő cseppekkel terjed!”

Pia abban a pillanatban tudta, hogy valami nincs rendjén, amikor az ikeröccseit fonott babakocsiban toló anyja után eredt, ki a zsúfolt utcára, ahol a felvonulást tartották. Kellemetlen érzés fogta el, mint vihar előtti fülledt időben nyáron, vagy mint amikor hányás előtt csikar a hasa. Önmagában az, hogy tömegben kellemetlenül érzi magát, nem volt újdonság a számára. Soha nem fogja elfelejteni, micsoda pánik tört rá, amikor először sétált Philadelphia nyüzsgő utcáin, vagy ami-

kor Finn elcipelte őt megnézni, amint Hog Islandnél először útnak indult egy hadihajó. Az eseményen Wilson elnök és harmincezer ember vett részt, a vizet amerikai zászlóval díszített vontatóhajók, gőzhajók és uszályok lepték el.

Ez azonban most más volt. Mintha mindenfelől löködte volna valami nehéz, láthatatlan és fenyegető, valami, amit nem tudott megnevezni. Először azt hitte, a hőség és a zsúfolt járda az oka, de aztán ráismert arra a gyomorszorító érzésre, amit egész addigi élete során igyekezett elkerülni, és akkor egyszerre mindent elsöprően tudatosult benne, hogy valami végzetesen rossz dolog van körülötte. Úgy érezte magát, mint amikor még az az egészen kicsi lány volt, aki az anyja köténye mögé rejtőzött, ha valaki érkezett hozzájuk, és nem tudta megmondani miért, de mindig egyedül akart játszani. A kicsi lány, aki nem akart senkivel kezét fogni, nem akart senkit megölelni, és nem akart senkinek az ölébe ülni. A kicsi lány, aki hálás volt, ha kimaradt a labdajátékból, az ugrálókötelezésből, jóllehet közben a szíve szakadt meg.

Felpillantott a fiúkra, akik viseltes kabátban és foltozott nadrágban másztak fel a lámpaoszlopokra, hogy jobban lássák a felvonulást, és azt kívánta, bárcsak velük tarthatna, hogy elmeneküljön az egyre nagyobb tolongásból. A fiúk kiabáltak és nevetgéltek, rikkancssapkáikkal integettek és majmökként lógtak a hatalmas amerikai zászlók alatt. Pia mindennél jobban szeretett volna olyan gondtalan lenni, mint ők, mit sem tudni arról, hogy valami nincs rendjén. De ez nem volt lehetséges. Bárhogy próbálkozott is, nem lehetett olyan, mint mások.

Amíg hátrapillantva végignézett a járdán, az anyja eltűnt. Kinyitotta a száját, hogy kiáltson érte, de aztán az ajkába harapott. Nem szólíhatta többé Muttinak – hangosan legalábbis nem. Nyilvánosan nem szólalhatott meg németül. A fejében azonban örökre Mutti és Vater maradnak a szülei, mond-

jon bármit is a törvény. De a tömegben inkább nem akarta volna magára vonni a figyelmet azzal, hogy így hívja az anyját. Lábujjhegyre állt, a vállak és hátak fölött kémlerte a tömeget, amíg meg nem látta a kifakult barna kalapot Mutti fején alig pár méternyire maga előtt. Utánairamodott, időnként megállva, nehogy másokba ütközzön a járdán.

Mikor végül ismét Mutti mögött volt, letörölte az izzadságot a felső ajkáról, és megkönnyebbülten sóhajtott egyet. Más se hiányzott volna, mint hogy elkeveredjen a városban. Vállát behúzta, hogy kisebbnek hasson, és közel maradt Muttihoz, amennyire csak lehetséges volt, hajladozott, lebukott, nehogy hozzáérjenek a körülötte hadonászó csupasz kezek és karok, és azt kívánta, bár lassítana az anyja. Bár odabújhatna az öcscei mellé a babakocsiba és a takaró alá rejtőzhetne. Tudta, nehéz lesz elviselnie a felvonulást, de erre nem számított.

Amennyire vissza tudott emlékezni, mindig rendkívül félenk volt, Mutti azt mesélte róla, csecsemőkorában csak kevesek karjában maradt meg, többnyire keservesen sírt, mintha a világvége közelegne. Pia mindig is azt gondolta, a félenkség mindenki számára ugyanaz, olyasmi, ami érezhető, mint a láz, a gyomorfájás vagy a torokkaparás.

Olykor eltűnődött, mi történt volna, ha nincs ott Mutti, aki megvédi őt a férfiaktól, akik az arcába csípnek, vagy töpörödött idős asszonyoktól, akik rázzák felé az ujjukat, bizonygatva, hogy ők semmi rosszat nem akarnak. Ezek az érzések azonban fokozatosan megváltoztak, különösen az utóbbi pár hónapban. Pia újabb érzetekre lett figyelmes: amikor egyesek csupasz bőréhez ért, tompa fájdalmat érzett a fejében vagy a mellkasában, vagy különös, kellemetlen érzést a karjában vagy a lábában. Ez az érzés nem jelentkezett minden alkalommal, de ahhoz épp elég gyakran, hogy Pia arra gondoljon, vele nincs valami rendben. Újabban valahányszor a vegyeskereskedésbe vagy a zöldségpiacra ment, az úttesten

közlekedett – ahol kerülgette a lovakat, szekereket, bicikliket és autókat –, csak hogy ne kelljen a zsúfolt járdán gyalognia. Amikor pedig egy-egy házalónak kellett pénzt adnia, attól majd elájult, így többnyire inkább a pultjukra dobta a fizetséget. És sajnos ez ellen tehetetlen volt. Az, hogy elmondja Muttinak – vagy bárki másnak –, szóba se jöhetett, különösen miután megtudta, hogy nagy-nagynénje, Lottie élete második felét egy németországi elmeógyógyintézetben töltötte, mert látott dolgokat, amik valójában nem voltak ott. Pia bármennyire is összezavarodott és félt, nem akart esélyt adni annak, hogy őt is bezárják.

Most követte Muttit a zsúfolt járdán, és csak megerősödtek a legrosszabb érzései, hogy valami nincs rendjén, amikor egy lenvászon öltönyös, szalmakalapos férfi átvágott a gyalogosok tömegén és Piába ütközött. Előbb nevetett, aztán elnézést kért, amikor felismerte, mit tett. Piát úgy nevelték, mindig mosolyogjon és legyen udvarias, ezúttal is mosolyt erőltetett hát magára – ebben annyira ügyes volt, hogy néha maga is megriadt tőle –, ám ekkor a férfi az arcába csípett, amitől éles fájdalom hasított Pia mellkasába, mintha kettészakadt volna a szíve. Megrázkódott, végignézett magán, biztosra vette, hogy egy kés áll ki a bordái közül. De nem volt kés sehol, és vér sem csorgott le vászonruháján. A vékony ruha épp olyan makulátlanul tiszta volt, mint reggel, amikor fölvette. Hát-rebb lépett, hogy eltávolodjon a férfitől, aki azonban addigra odébbállt, és vele együtt a fájdalom is elillant. A fájdalom erősségétől azonban Pia remegett, és gyengének érezte magát.

Aztán egy apró, hideg kéz kulcsolódott a kezére, és Pia mellkasa összeszorult, minden levegővétellel egyre jobban. Megesküdött volna, hogy hallotta a tüdejét csörömpölni, bár nem volt bizonyos a zajokban. Ellökte a kezét, és lepillantott. Fodros fehér ruhás kislány állt előtte, mosolyogva nézett rá, mígnem ráeszmélt, hogy Pia idegen a számára. Ekkor félelem

ült az arcára, kétségbeesett szemmel vizslatta a tömeget, aztán az anyja után kiáltozva futásnak eredt. Amint a kislány eltávolodott, Pia is újra normálisan tudott lélegezni.

Pia elmondhatatlanul vágyott vissza Hazletonba, Pennsylvaniába, ahol tág volt a tér, fölötte az ég kék, hosszú mezőkön vadvirágok nyíltak, ahol szarvascsordák bóklásztak, nem mint itt, ahol mérföldeken át tart a járda, az épületek közvetlenül egymás mellett állnak, és ahol emberek sokasága veszi körül. Philadelphiában Pia nem tudott megtenni tíz lépést se úgy, hogy ne ütközzön valakibe, és minden, amit látott, hallott, minden szag, amit érzett, idegennek és fenyegetőnek tűnt. A környező sikátorokat szemét és hulladék lepte el, és soha korábban nem látott akkora patkányokat, mint amik itt kúsztak a házfalak és a járda közötti repedésekben és szegletekben. Az utcákon egymással versengtek a helyért a villamosok, a szekerek és az autók, a járdákon pedig egyidejűleg több ember tolongott, mint ahányat korábban valaha is látott egyszerre. Piát a város tömött méhkaptárra emlékeztette, ahol rovarok helyett emberek nyüzsögnek. Még a sorházakban is minden túltelítődött, több család élt két-három szobába zsúfolódva. Nehézségek persze a bányászvárosban, Hazletonban is akadtak. Kis faházuk falai papírvastagságúak voltak, a ruháiktól a konyhaasztalig mindent szénpor borított, és ami a legrosszabb, hogy Vater munkája szénbányászsként veszélyes és kimerítő volt – mindez azonban nem csökkentette Pia honvágyát. Örült, hogy picivel több mint egy évvel korábban az apja talált magának kevésbé veszélyes munkát a városban, de hiányoztak neki az udvarról a csirkék és a szomszédjuk kuttyája, amint az elülső verandájuk alatt szunyókál. Hiányzott a földút, amelyen az özvegy Wilcox kis házához jutott el, hogy írni-olvasni tanuljon. Hiányoztak a hegyi ösvények, a fű a bejárat előtt. Vater azt mondta, Piának azért hiányzik Hazleton, mert valójában Bajorország dombjai és zöld mezői után vágyakozik.

Amikor pedig Pia figyelmeztette az apját, hogy ő csak négyéves volt, amikor hajóra szálltak és Amerikába jöttek, nevetve azt válaszolta, Piának Németország a vérében van, éppúgy, mint az, hogy kedveli az édességeket, és szereti az anyját.

Ahogy apjára gondolt, a szeme égni kezdett. Ha itt lenne most velük, foghatná széles, agyondolgozott kezét, és neki-dőlhetne magas, izmos alakjának. Apja, ahogy szokta, gyors egymásutánban kétszer megszorítaná az ujjait, ami azt jelenti, „szeretlek”, aztán ő is visszaszorítaná apja ujjait, és apró titkuk fölötti örömeikben egymásra mosolyognának. Vater látva senki nem gondolná, hogy melegszívű férfi, aki folyton fütyül, dalol és tréfálgozik; impozáns megjelenése és zongorányi válla miatt inkább igyekeznének kitérni az útjából. Az ő oldalán Pia úgy vághatna át a tömegben, hogy szinte senki sem ér hozzá.

Ám ez sajnos most lehetetlen volt, mivel három hónappal korábban, hogy bizonyítsák az Egyesült Államok iránti lojalitásukat, Vater két német-amerikai barátjával együtt bevonult a seregbe. Most valahol Franciaországban harcoltak, és Piának fogalma sem volt róla, mikor tér haza az apja. Ahogy Mutti könnyek között megjegyezte a bevonuláskor, Vater biztonsága szempontjából a városba költözés nem hozott semmi jót.

Egyszer csak egy Szabadságszobor-jelmezes nő furakodott Pia és az anyja közé, amitől a lány kizökkent a gondolataiból. A nő fedetlen alkarja hozzáért, mire Pia lélegzetét visszafojtva várta, hogy rátörjön a különös érzés. Nagy megkönnyebbülésére azonban nem érzett semmit. Befeszült vállát ellazította, kiengedte a levegőt, igyekezett lenyugodni. Csak a következő, nagyjából egy órát kell átvészelnie. Ennyi. Aztán hazamehet a Shunk Alley-re, az ötös körzetbe, ahol a szobáikban a szerettein kívül más nem érhet hozzá.

Aztán Mutti megállt beszélgetni egy nővel a kisboltból, amikor két nyirkos kéz fogta be Pia szemét. Valaki a fülébe kuncogott. Abban a pillanatban éles fájdalom hasított a bordái közé, amitől Piát forróság öntötte el, és szédülni kezdett. Ellökte az arcától a két kezét, és sarkon fordult. Tommy Costa volt az, a szeplős fiú, aki iskolai szünetekben ugratni szokta, meg két barátja, Angelo DiPrizzi és Skip Turner. A fiúk nevetésben törtek ki, ráöltötték a nyelvüket, aztán elszaladtak. A kellemetlen érzés Pia bordái közül velük együtt távozott.

Mire Mutti kiválasztotta a helyet, ahonnan a felvonulást nézték, Pia már reszketett. Hogy könyörgött az anyjának, hadd maradjon otthon, még azt is megígérte, hogy rendet rak a kétszobás lakásban, amíg ő az ikrekkel távol van. Mutti azonban annak ellenére, hogy tudta, Pia hogy viszonyul a tömegrendezvényekhez, nem engedett.

– Csak úgy tudjuk kimutatni, hogy lojális amerikaiak vagyunk, ha elmegyünk a felvonulásra – jelentette ki vaskos németes akcentusával Mutti. – Már az is épp elég, hogy Wilson elnök idegennek és ellenségnek nevezte a németeket. Engedelmeskedem az új törvénynek. Aláírom a papírokat, ahogy elvárják, és megtagadom a német állampolgárságomat. Ujjlenyomatot adok. De szabadságkötvényre nincs pénzem, és a Vöröskeresztnek se tudok adományozni. Etetnem kell téged meg az öcséidet. Ezért kell elmennünk a felvonulásra. Mindannyiunknak. A szomszédoknak az sem elég, hogy apád a háborúban harcol.

– Most nem mindegy, hogy én ott vagyok-e veled, vagy nem? – kérdezte Pia. – Mindenki látni fogja, hogy ott vagy, az ikrek még élvezik is. Én meg főzök vacsorát, mire megjöttök, kész is lesz.

– *Nein* – mondta az anyja. Ám ahogy elhagyta az ajkát a szó, riadalom futott át az arcán. – Mármost nem. Velünk kell jönnöd. A rádió meg az újságok mind azt szajkózzák,

hogymindenki tartsa szemmel a német-amerikai szomszédait, és jelentsen a hatóságoknak. Mielőtt apád elment, egyszer egy nő azt ordította nekem, hogy az apád ellopta egy igazi amerikai munkáját. Aztán köpött egyet, és azt mondta, menjek vissza oda, ahonnan jöttem. Nem hagylak itthon egyedül.

Pia tudta, Muttinak igaza van. Épp eleget szenvedett az iskolai zaklatásoktól ahhoz, hogy tudja, mennyire igaz, amit mond. Pletykák keringtek arról, hogy német kémek megmérgezik az enivalót, meg hogy a német-amerikai titokban fegyvert halmoznak fel. Még börtönbe meg internálótáborba is zártak németeket. A várost teleaggaták plakátokkal, amelyeken németek állnak halottak tetemei felett, meg hirdetésekkel, amelyek arra buzdítják az embereket, vegyenek háborús kötvényeket, és ezzel „Verjük vissza a káposztazabálót!” A német gyülekezetek templomait sárgára festették, a német nyelvű újságokat megszüntették, az iskolás gyerekeket fogadalom aláírására kényszerítették, amelyben ígéretet kellett tenniük, hogy nem használnak semmilyen idegen nyelvet. És mintha mindez nem lett volna elég, egy rendőri különítmény, az otthonőrség, amelyet eredetileg azzal a céllal hoztak létre, hogy fegyveres tagjai a város fontosabb pontjain – a vízműveknél és a szivattyúállomáson, az áramelosztó telepen, a telefonközpontban és különféle erőműveknél meggyártelepeknél – megfelelő védelmet biztosítsanak, most a város déli végét járták, hogy szemmel tartsák a német bevándorlókat. Egyes cégek nem voltak hajlandók németeket alkalmazni, ezért Mutti elvesztette az állását a textilgyárban. És mivel a bankból csak engedéllyel vehetett fel pénzt, ami kevés készpénzüik volt, azt mind a padló alatt tartotta a hálófülkében. Még a savanyú káposztát és a hamburgert is átnevezték „szabadságkáposztának” meg „szabadságzendvicsnek”.

De hiába tudta Pia, hogy Muttinak igaza van, attól nem lett neki könnyebb elmennie a felvonulásra.

Három nappal a felvonulás után, mialatt a szünetben az iskolatársai nevetgéltek, ugróiskoláztak meg ugrálóköteleztek, Pia magányosan ücsörgött a megszokott helyén, az iskolaudvar hátsó kerítésénél egy lapos kövön, és úgy tett, mintha olvasna. A levegő sápatag volt, és szürke, mintha csak füst gomolyogna mindenütt, a könnyű szél enyhén hidegen fúj. Pia szerencsére nem hagyta otthon a pulóverét. Ez annál is inkább szerencse volt, mert a tantermek ablakait nyitva tartották, hogy távol tartsák a náthát. Térdig érő ruhája és pamut-harisnyája ugyan vastag volt, pamutszoknyája és pruszlikja azonban vékony és viseltes. Letette a könyvet, a ruha ujját az öklére húzta, és igyekezett nem vacogni. Reszketett a hidegtől, vagy inkább azért, mert folyton csak arra tudott gondolni, amiket a szabadságkölcson-felvonulás óta hallott?

Mrs. Schmidt azt mesélte Muttinak, hogy a felvonulás után hetvenkét órán belül a város harmincegy kórházának az összes ágya megtelt az új betegség, a spanyolnátha fertőzöttjeivel, és hogy a kórházak már nem is fogadnak új betegeket. A negyedik napra több mint hatszáz fertőzött volt Philadelphiában, és egyetlen nap alatt több mint százan haltak meg. Pia meghallotta, amint a tanárok arról beszélnek, hogy a háború miatt nincs elég orvos és nővér, meg hogy a szegényházakat és templomokat használják ideiglenes kórházként. Egyre több plakát jelent meg azzal a felirattal, hogy „A köpködés halálos”, a rendőrség pedig letartóztatta az engedetleneket. Egy másik plakáton meg egy öltönyös ember állt, mellette egy madárkarmos, ördögi figura körvonala emelkedett föl valamiből, ami leginkább a járdára köpött nyálnak tűnt, a felirat pedig így szólt: „Állítsd meg a járványt! Ne köpködj!” És mivel mindenki gézbe burkolt fokhagymát vagy kámforgolyót viselt a nyakában, az utca megtelt sajátos, kellemetlen szaggal, amire Pia csak a halál szagaként tudott gondolni.

A legfélelmetesebb azonban mindabból, amit hallott, az volt, hogy akik megbetegedtek, azok közül sokan estére meg is haltak. Az arcuk elkékvült-elfeketült, a szájukból, orrukból, fülükből, de még a szemükből is vér bugyogott fel.

Piának rémálmai is voltak, amelyeket a felvonulás nézőinek szellemalakjai népesítettek be; úgy tűntek föl előtte, mintha egy játékgép felvillanó, mozgó képein lennének meg – mindenki fekete ajkakkal és lila orcával, szájukból, szemükből vér folyt. Pia mindannyiszor verejtékben úszva riadt fel ezekből az álmokból, keze-lába az ágyneműbe gabalyodott, és fáj a gyomra meg a mellkasa. Ha csak rágondolt, émelygés fogta el. És korántsem segített, hogy a nyaka körül viselt fokhagyma szaga megcsapta az orrát.

Levette az aromás nyakláncot, a fűre helyezte, majd fejét fölemelve mélyet lélegzett, beszívta az ősz – nyirkos föld, napégette levelek és kéményfüst szagából összeálló – ismerős illatát. De annak ellenére, hogy a levegőt nagyságrendekkel kellemesebbnek érezte a fokhagyma erőteljes szagánál, az meg mégis a rossz emléké első iskolai napját juttatta eszébe. Még ekkor is a fülében csengett anyja és az új tanár hangja.

– Látta a levelet, amit az iskolának küldtem, Mrs. Derry?
– kérdezte Mutti.

– Igen, Mrs. Lange, megkaptam az üzenetet. De nem vagyok benne biztos, hogy értem is.

– Elnézést, csak meg akartam győződni róla, hogy... – bizonytalankodott Mutti. – Tudja, az én Piám olyan, hogy is mondják, érzékeny? Nem szereti a tömeget vagy ha hozzáér valaki. Nem tudom, miért... – Pia anyja tördelni kezdte a kezét. – De egyébként normális gyerek, és okos. Kérem. Meg tudja oldani, hogy más gyerekek...

– Mrs. Lange, nem tudom, hogyan...

– Piának tanulnia kell. Szüksége van az iskolára. Nem akarom, hogy...

– Rendben, Mrs. Lange – mondta beleegyezően Mrs. Derry.
– Megteszem, amit tudok. De a gyerekek egyfolytában egymáshoz érnek, amikor játszanak, különösen szünetben. Ez is része a tanulásnak. Ezt nem fogom tudni mindig megakadályozni.

– Igen, értem – válaszolta Mutti. – De ha Pia nem akarja..., ha valamelyik gyerek nem tudja, hogy békén kell hagyni..., kérem...

Mrs. Derry Mutti karjára tette a kezét, és sajnálkozó tekintettel így szólt:

– Ne aggódjon, odafigyelek rá. És a tanárainak is szólok.

Mutti bólintott, bágyadtan elmosolyodott, aztán elköszönt Piától, és elment.

Az első nap után aztán Mrs. Derry és a többi tanár már nem igazán figyelt oda Piára. A találkozás emléke azonban – ahogy az anyja a kezét tördelve próbálja előadni az aggályait az értetlen Mrs. Derrynek, miközben Pia megszeppenve ott áll mellette, a többi gyerek meg figyeli őket – mindannyiszor eszébe jutott, amikor az osztályba lépett. Míg a gyerekek fogócskáltak vagy körjátékokat játszottak, Pia – szomorúan, ugyanakkor megkönnyebbülten – félrehúzódott. Ha a tanárok nem néztek oda, a gyerekek közül többen óhatatlanul gúnyolni vagy böködni kezdtek, és bénaságnak meg gyáva nyúlnak hívták. Újabban meg, a háború miatt, káposztazabálónak nevezték.

Szerencsére még mielőtt elkezdődött az iskola, megismerkedett Finn-nel, így a fiúnak úgy alakult ki a véleménye róla, hogy még nem befolyásolták más gyerekek. Ez rögtön másnap történt, miután a család beköltözött philadelphiai otthonába, és Mutti – arra az időre, amíg Vaterrel valamit, amiről Piának fogalma sem volt, mi lehetett, megbeszélnek – kiküldte Piát a lakásból azzal, hogy üljön le a lépcsőn, és szigorúan kikötötte, hogy nem kószálhat el onnan. Piának honvágya volt, sírás kerülgette, úgy érezte, a szemetes síkátorok és macskaköves utcák meg a szorosan egymás mellé épült sorházak

dzsumbuja csapdába ejtette őt, és azon tűnődött, meg tudja-e valaha is szokni az itteni életet, amikor a sikátor túloldaláról Finn megindult felé. Pia próbált tudomást sem venni róla, azt remélte, hogy a fiú a mögötte lévő bejáratot célozta meg, ám Finn megállt a lépcső aljánál, kisöpörte a szeméből rézvörös tincseit, és barátságosan a lányra mosolygott.

– Te vagy az új csaj, igaz? – kérdezte erős ír akcentussal. – Finn Duffy vagyok a szemközti házból. – Ezzel a leharcolt, négyszintes téglapületesre bökött, amely keskeny ablakaival és fekete tűzlépcsőjével ott állt Piának házával szemközt.

Pia bólintott, mosolyt erőltetett az arcára. Nem volt kedve beszélgetni, de udvariatlan se akart lenni.

– Igen – válaszolta. – Tegnap költöztünk ide.

– Örülök, hogy találkoztunk... és... ööö... Mit is mondtál, hogy hívnak?

– Ja, bocs. Pia Lange.

– Örülök, hogy találkoztunk, Pia Lange. Volna kedved golyózni? – És kopott nadrágja zsebéből előhúzott egy vászon-tasakot.

Pia megrázta a fejét.

– Kösz, de nem.

– Akkor nem bánod, ha ideülök melléd? – kérdezte a fiú.
– Olyan magányosnak látszol, már bocs, hogy ezt mondom.

Pia előbb arra gondolt, megmondja a fiúnak, hogy inkább egyedül akar maradni, de nem akart már az elején ellenséget szerezni magának. Így hát bólintott, és arrébb húzódott, hogy helyet csináljon, rakott szoknyáját maga alá gyűrte, és a kezére ült. Finn elmosolyodott, és illendő távolságra letelepedett a lány mellé. Pia legnagyobb megkönnyebbülésére Finn, mintha csak érezte volna, hogy ő nem akar beszélgetni, egyetlen szót sem szólt. Gondolataikba merülve csak ültek egymás mellett némán, és nézték, ahogy az utca másik oldalán három színes bőrű, lófarkas lány ugróiskolázik. Az egyik egy rongy-

babát szorított a hóna alá, a baba feje és végtagjai pedig minden egyes ugrásnál ide-oda verdestek. Egy csapat pirosposztagás fiú meg, foltozott nadrágban és viselt cipőben, egy konzervdobozt rugdosott a macskaköveken, és passzért kiabáltak egymásnak. A nyitott ablakokból nevetgélés, beszélgetések és egy sercegő fonográfból muzsika hangjai szűrődtek ki, mindehhez sült hagyma és készülő kenyér illata társult. Fejük fölött a szárítóköteleken mosott ruhák lógtak mozdulatlanul a nyirkos levegőben, és úgy szelték át a sorházak közötti teret, mint ha cirkuszi zászlók lettek volna. Mindenféle színű, korú és termetű emberek lepték el a tűzlépcsőket, egyesek felfordított mosóteknőkön meg fazekakon ültek, a hőségben némi enyhülésre vágyva.

Egy idős, színes bőrű asszony bicegett el, koszos sálat és fűző nélküli cipőt viselt, dúdolt, és fatalicskát húzott maga után, tele rongyokkal és régi üvegekkel. Három házzal arrébb két hét-nyolc év körüli fiú térden ülve kártyázott egy kőépület előtt, az idős nő őket kerülgette. Az egyik fiú felpillantott, talpra ugrott, lekapott valamit a talicskáról, aztán röhögve visszaszaladt a haverjához. Az asszony – tudomást sem véve róla, hogy megrabolták – folytatta útját. A másik fiú felszedte a kártyákat, és megismételte a barátja akcióját, majd mindketten elrohantak.

Finn felpattant, utánuk eredt, és mielőtt eltűnhettek volna, egy mellékutcában eléjük vágott. Kiáltott valamit, amit Pia nem értett pontosan, aztán fülön fogta és az idős asszonyhoz rángatta őket. Miután visszatették a talicskára az asszony holmijait, a két fiú a fülét dörzsölve eliszkolt, közben az orruk alatt motyogva átkokat szórtak Finnre. Az idős asszony megállt, körülnézett, csak ekkor esett le neki, hogy valamiről lemaradt. Meglátta Finnt, elhessegette, és vékony, göcsörtös kezével csapkodott felé. Finn elnevette magát, megindult vissza Pia felé, vállat vont, és kezét a magasba emelte.

Pia önkéntelenül is elmosolyodott.

– Ismered? – kérdezte.

– Nem – válaszolta Finn levegő után kapkodva. Visszaült a lépcsőre a lány mellé, megtörölte izzadt homlokát. – De mindennap látom, rongyokat meg palackokat árul a sarkon. A srácokat viszont ismerem, és folyton valami rosszban sántikálnak.

– Úgy láttam, nem örültek neked – jegyezte meg Pia.

– Azt elhiszem. De nekem nem fognak gondot okozni.

– Hát – mondta erre Pia –, nagyon rendes volt tőled, hogy visszavitetted velük, amit elvettek.

Finn felemás mosollyal válaszolt:

– Kedvesnek gondolsz? Na ez de klassz! Köszönöm, Pia Lange!

A lány arca átforrósodott. Bólintott, mivel nem tudta, mit mondjon erre, aztán nézte tovább az ugróiskolázó lányokat. Tényleg klassznak gondolja Finn, amit Pia mondott neki, vagy csak gúnyolódik? Ahogy mosolygott, abból Pia arra következtetett, a fiúnak tényleg jólesett a dicséret, úgyhogy végül ennyiben maradt. Nem mintha számított volna. Ha Finn rájön, hogy ő német, utána tuti nem áll vele többet szóba.

A fiú előrébb csusszant, könyökével a térdére támaszkodva ő is az ugróiskolázó lányokat nézte.

– Három éve érkezünk Írországból – jegyezte meg. – Te mióta vagy az Államokban?

– Négyéves korom óta – válaszolta Pia.

Finn felhúzta a szemöldökét.

– Olyan régen?

A lány bólintott.

– És végig itt a városban?

Pia megrázta a fejét.

– Hazletonból költöztünk ide, Pennsylvaniából. Vater... mármint az apám szénbányában dolgozott.

A fiú nagy levegőt fúj ki a fogai között.

– Az baromi kemény munka.

Pia bólintott. A srác legalább nem a német szóra reagált. Talán fel se tűnt neki.

– Amikor először vagy itt, kicsit nyomasztó, de aztán megszokod – mondta Finn. – Apu akart ideköltözni, de már nem láthatta a várost.

– Miért?

– Nem élte túl az utazást.

– Sajnálom.

– Ó, köszönöm. Anyunak azóta elég nehéz, a bátyáimmal mi gondoskodunk róla meg a nagypapáról. Aztán fél éve az egyik bátyámat is elvitték a seregbe, a másik bátyám azóta két műszakban dolgozik a textilgyárban. Elmennék melózni, de anyu ragaszkodik hozzá, hogy befejezzem a sulit. Dublinban elég nehéz volt, de nem vagyok benne biztos, hogy itt sokkal jobb. Meg hát honvágyam van, hiába tudom, jól tettük, hogy eljöttünk.

Ettől kezdve Pia és Finn jó barátok voltak. A fiút nem érdekelte, hogy a lány és a családja Németországból érkezett, és nem várt tőle magyarázatot arra se, miért nem játszik macskabölcsőt vagy más olyan játékot, aminek része a fizikai kontaktus. Aztán Finn üzenetet küldött Piának a harmadik emeleti lakásaik között kifeszített szárítókötélen – „*Figyi, jó, hogy találkoztunk!*” –, és onnantól vasárnap esténként, amikor üres volt a szárítókötél, mindig küldtek egymásnak üzenetet, már ha az ablakok nem voltak zárva, és találtak egy darab papírt, amire csacska, szinte értelmetlen üzeneteket firkáltak, néha csak egy „szíát” vagy egy viccet, egy rajzot, de ez a kettejük kis titka volt. Azon kevés dolgok egyike, amit Piának nem kellett megosztania senki mással.

Amikor elkezdődött az iskola, kiderült, hogy ugyanabban az osztályban tanulnak, bár Finn eggyel feljebb járt. A fiú fel-

ajánlotta, hogy a szünetben mellé ül, de Pia ezt visszautasította, mondván inkább nem akarja magára vonni a figyelmet. Mialatt Finn a többi fiúval focizott meg golyózott, mindig fel-felnézett, odamosolygott vagy integetett a lánynak. És ezektől az apró gesztusoktól valahogy minden könnyebb lett.

Pia általában nem bánta, hogy magában ücsörög. Ez a nap azonban más volt. Örült volna, ha most Finn abbahagyja a focit, leül mellé, ha csak pár percre is. A lány bármennyire fáradt is volt, csak a spanyolnáthán járt az esze, aggodalom és félelem töltötte el, nem tudott tőle szabadulni. Amikor pedig egy csapat ugrálókötelező lány egy új rigmust kántált, a hideg futkosott a hátán.

*Egyszer egy kislánynak volt egy madara,
Úgy hívta a kislány: az ifjú Enza
Elrepült egyszer, de nyílt a lány ablaka,
Beröppent a madár, meg az influenza.*

– Mit bámulsz, gyáva nyuszi?

Pia felpillantott, hogy megnézzé, ki beszél, nem tűnt fel neki, hogy bámulna. Egy vékony, barna haját lófarokba kötve viselő lány utálkozva nézett le rá. Mary Helen Burrows volt az, a lány, akit mindenki szeretett, vagy akitől féltek, attól függően, hogy melyik napon hangzott el az ez irányú kérdés, és hogy Mary Helen hallótávolságon belül volt-e, vagy sem. Verekedni senki sem látta még, de a szemöldökét mindig dühösen összehúzta, keze-lába pedig tele volt sérülésekkel. Két másik lány állt mögötte összefont karral, Beverly Hansom és Selma Jones.

– Én egyáltalán nem bámultam semmit – jelentette ki Pia, és a könyvéért nyúlt.

– Mondom, Mary Helen – szólalt meg Beverly –, mondom, hogy bámult minket, biztos valami piszkos német tervet forgat a fejében.

Mary Helen kiütötte a könyvet Pia kezéből.

– Kémkedsz utánunk?

– Mit műveltek?! – harsant a közelben egy hang. – Minden rendben, Pia? – Finn volt az. Kapkodta a levegőt, az arca kipirult, a haja összevissza állt.

– A barátnőd sandán nézett ránk – mondta Mary Helen.

– Nem a barátnőm – jegyezte meg Finn.

– Fogd be, Mary Helen – szólalt meg Pia.

Mary Helen tudomást sem vett róla, csak Finnre meredt.

– Csak egy dologra lennék kíváncsi. Mit szólna az anyád, ha tudná, hogy egy mocskos káposztazabálóval barátkozol? Amikor a bátyád a háborúban azért harcol, hogy te biztonságban légy.

Pia felpattant.

– Vond vissza!

Mary Helen odafordította a fejét, tátott szájjal bámult rá, meghökkent, hogy Pia kiáll magáért.

– Mit mondtál?

– Azt, mondtam, hogy vond vissza!

Mary Helen feltartotta csontos öklét.

– Feldagadt szájat is akarsz a sanda szemedhez, gyáva nyuszi?

– Jézusom! – szólt közbe Finn. – Jó ég, fogd már be, Mary Helen! Nem fogsz verekedni.

– Tényleg? – kérdezte Mary Helen, majd egy hirtelen mozdulattal megragadta Pia ruháját. Megrántotta őt, eltorzult arcát Pia arcába tolta, a nyakában lógó zacskóból olyan tömény fokhagymaszag áradt, hogy Pia csaknem elhányta magát. A lány csak szabadulni akart, ezért két kézzel megragadta Mary Helen csuklóját, és próbálta lefejtetni magáról. Hirtelen éles fájdalom hasított a mellkasába, zihálni kezdett, alig ka-

pott levegőt. Elengedte a másik csuklóját, igyekezett arrébb lépni, hirtelen kábultnak érezte magát, és szédülni kezdett. Finn lefejtette Mary Helen kezét Pia ruhájáról, a barátját maga mögé húzta, így a két lány közé került. Pia a földre rogyott, igyekezett levegőhöz jutni.

Közben egy tanár érkezett oda sietősen.

– Mi a jó ég történik itt? – kérdezte felháborodottan Miss Herrick. A lányok fölé tornyosult karcsún, mint egy törékeny virág szára.

– Semmi, tanárnő – felelte Mary Helen. – Rosszul tetszett látni. Csak játszottunk.

– Hát nekem nem úgy tűnt – vágta rá Miss Herrick. – Na futás innen a barátaiddal, Mary Helen, hagyjátok békén Piát!

Mary Helen színpadiasan krákogott, de engedelmeskedett. A többi lány savanyú képpel követte őt.

– Minden rendben, Pia? – kérdezte Miss Herrick. Lehajolt, és a lány karja felé nyúlt.

– Ne érjen hozzám! – szólalt meg Pia jóval hangosabban, mint szeretett volna.

Miss Herrick meghökkenve a mellkasához kapott.

Pia nyomban megbánta a kifakadását. Arra végképp semmi szüksége, hogy keresse a bajt az iskolában. Felállt, leporolta a ruháját.

– Elnézést, Miss Herrick – mondta. – Nem akartam udvariatlan lenni. Csak megrémültem.

A tanárnő sóhajtott egyet.

– Érthető, azt hiszem. Tudom, hogy Mary Helen szeret bajt keverni, mostanság meg mindenki ideges. De biztos jól vagy? Úgy nézel ki, mint aki kísértetet látott.

Pia halványan elmosolyodott.

– Jól vagyok. Köszönöm, Miss Herrick.

Pia korántsem volt jól, de hogy is magyarázhatta volna el a tanárnőnek, mit érzett, amikor megragadta Mary Helen csuklóját. Még örültnék nézné.

Mary Helen másnap hiányzott az iskolából, Selma Jones pedig elájult, amikor ebédidőben a szendvicsét csomagolta ki. Miss Herrick odaszaladt Selmához, megrázta, miközben az osztály tátott szájjal nézte, hogy a lány meg se mozdul. Miss Herrick az előcsarnokba rohant, kiáltozni kezdett, aztán két tanár elvitte Selmát. Beverly Hansom anyja nem sokkal később halálsápadtan berontott a terembe, védelmezően átölelte a lányát, és magával vitte. A tanárok délután az udvaron homlokukat aggodalmasan ráncolva, fojtott hangon, szájukat eltakarva beszéltek. Az a hír járta, hogy Mary Helen és Selma elkapta a spanyolnáthát, és Mary Helen már meg is halt.

Aznap az utolsó óra után Pia sietve indult hazafelé, könyveit magához szorította, fejét leszegte. Máskor megvárta Finnt az iskola lépcsőjén, de most muszáj volt elmennie innen. Muszáj volt hazamennie a családja otthonába, ahol magára csukhatta az ajtót, és elrejtőzhetett minden és mindenki elől. Az iskolától egy háztömbnyire vöröskeresztes mentőkocsi süvített el, egy padon pedig egy férfi újságot olvasott, melynek szalagcíme ez volt: „Nyilvános helyen kötelező maszkot viselni!” A férfi fölött az utcalámpáról plakát lógott, amely szintén maszkviselésre utasított: „Tartsd be a törvényt, hordd a maszkot, véd meg magad a kórtól.”

Pia végül arra jutott, hogy az út hátralevő részét nem akarja egyedül megtenni, ezért a zsúfolt járdáról fölment egy lépcsőn, hogy bejárja Finnt, és az ajtófélfának támaszkodva legszívesebben láthatatlanná vált volna. Úgy látszott, mindenki siet. Két nő, arcát sállal takarva, kart karba öltve olyan tempóban gyalogolt, majdhogynem futottak. Egy ősz pár, gézmaszkban, bőrönddel a kezében kiment egy épületből, leintettek egy taxit, közben az idős úr gyakorlatilag odébb lök-

döste a többi járókelőt a sétapálcájával. Mintha még az autók és a lovas kocsik is gyorsabban haladtak volna a szokottnál. Úgy tűnt, különös éberség tölti be a levegőt, olyan, mint a karácsony előtti napon a felszabadultság, vagy mint az a tűzijáték előtti közös izgalom, amikor Pia először töltötte a függetlenség napját Philadelphiában. Eltekintve attól, hogy ez az éberség most baljóslatú és fenyegető volt, olyan, mint amit a felvonuláson érzett, és még annál is tízszer rosszabb. És most mindenki érezte.

Amikor Finn már a lakótömb mellett haladt, Pia vállá könnyebbülten leesett. A fiú elé lépett a lépcsőről a járdára.

– Szervusz! – mondta meglepetten Finn. – Miért nem várta meg?

– Hiszen megvártalak – válaszolta Pia. – Itt vagyok, nem-debár?

Ezzel elindult, Finn pedig mellette.

– Igen, de nem tudtam, hol vagy. Azt hittem...

– Mit hittél?

Finn vállat vont, kezét a zsebébe mélyesztette.

– Kezd mindenki beteg lenni. Emlékszel, hallottuk, hogy Tommy Costa és a családja elköltözött a városból?

Pia bólintott.

– Hát a legjobb barátja, Skip azt mondta, a múlt éjjel meghalt.

Pia megtorpant. Tommy volt az, aki a felvonuláson befogta a szemét.

– Elkapta az influenzát?

– Nem tudok mást, ami ilyen gyorsan elvitte volna.

Pia magához ölelte a könyveit, aztán újra elindult. Tommy és Mary Helen is fiatal volt, és erős. Hogy halhattak bele az influenzába? Hogy lehet, hogy Selma Jones egyik nap még jól volt, másnap meg elájult? És ő maga miért érzett fájdalmat, amikor megérintette őket? Az influenzát érezte? Nem. Az le-

hetetlen, hogy másvalaki betegségét érezze. Ez csak valami véletlen egybeesés lehet. Vagy talán a szégyenlőssége kezd átváltani konkrét betegségbe. Úgy szeretne volna elmondani Finn-nek, mi van vele, és megkérdezni, mit gondol erről. De nem tudta. Még nem.

A negyedik háztömb után balra fordultak a Jacob's Alley-re. Ezt a keskeny utcát pékek, cipészek, szabók és szivarkészítők műhelyei szegélyezték, akik a téglapületek földszinti helyiségeiben dolgoztak, fölöttük volt a családjuk otthona. Egyes házakat kiadásra átalakítottak, ahol tengerészek béreltek szobát. Néhány ajtó kilincsére kötve fekete, sötét és fehér színű krepp szalagok tekeregtek a délutáni szélben. Más ajtókon felirat hirdette: „SPANYOLNÁTHA MIATT KARAN-TÉN – Belépni tilos!” A köz végében egy feketébe öltözött nő jött ki az ékszerész műhelyéből. Vigasztalhatatlanul zokogott, mialatt egy fehér szalagot kötött a kilincsre.

Pia csak bámulta, a hátán futkosott a hideg. Tudta jól, mit jelentenek a különböző színű szalagok, látott épp eleget a bányászvárosban bányaomlások és robbanások után, meg a tébécéjárvány idején, amely Pia hét éves korában csapott le. A fekete szalag felnőtt halálát jelentette, a sötét idős emberét, a fehér pedig gyermekét. Egymásra néztek Finn-nel. Némán riadót fújtak, és megszorították a léptüket. Ahogy befordultak a Lombard Streetre, lelassítottak. Több tucat gézmaszkos rendőr járőrözött a járdán, és noszogatta a járókelőket, hogy haladjanak. A patika ajtaja előtt hosszú sor kígyózott, üres üvegpalackokkal a kezükben, az emberek alig beszéltek. Arcukon aggodalom ült, tekintetüket kiüresítette a félelem. Volt, aki fehér maszkot viselt, és tartotta a távolságot másoktól, a járókelők meg szájukat újságpapírral eltakarva lökdösődtek a járdán. A patika kirakatában hirdetés: „Formaldehid-tabletta. Nyelv alatt oldandó. Bizonyítottam megöli a kór-

okozókat, véd a fertőzéstől és a ragálytól. Ötven tablettát csak ötven cent.”

– Szerinted milyen orvosságra várnak? – kérdezte Pia.

– Szerintem olyanra, amelyet kapnak – válaszolta Finn. – De leginkább whiskey-re.

A szomszédos sportboltban így hirdették a fonográfot: „Ez az eszköz garantáltan távol tartja a spanyolnáthát. Maradj otthon! Ne menj tömegbe, ne menj színházba! Így rendelte az orvos. Hallgasd a friss októberi felvételeket az új fonográfunkon, és észre se veszed, hogy az estét otthon kell töltened, vagy hogy lemaradsz az autómentes vasárnapról.” Az utca másik oldalán zsákkal, kosárral a kézben egész tömegre való ember verődött össze egy teherkocsi körül, melyen ez a felirat állt: „Egyél több hagymát! Egyik legjobb védelem a spanyolnátha ellen!” Kissé félrehúzódva színes bőrű emberek álldogáltak egy csoportban, várták, hátha marad hagyma a számukra is.

A hagymás kocsi láttán Pia eszébe jutott, mit mondott reggel Mutti – fogytán a hagyma, ki kell menni a piacra, de az ikreket nem akarja vinni, úgyhogy valószínűleg megvárja, míg Pia hazaér az iskolából. Remélhetőleg Mutti otthon maradt. Pia a legszívesebben azt mondaná, nem lenne bölcs dolog kimenni, addig semmiképpen, amíg a dolgok vissza nem térnek a rendes kerékvágásba.

Villamos zötyögött el mellettük, és pár méternyire tőlük megállt. Két fekete kalapos férfi igyekezett felé, az egyik maszkban. A szintén maszkot viselő kalauz az ajtóhoz lépve a másik férfira mutatott.

– Maszk nélkül nem szállhat fel – mondta. A maszkos férfit hagyta felszállni a járműre, de a maszk nélkülinek elállta az útját.

A férfi arcára düh ült ki.

– Találkozóm van, nem késhetek el – mondta. – Hagyjon felszállni!

– Sajnálom – szólt a kalauz. – A szabály az szabály.

Ekkor egy rendőr lépett oda, az egyik kezét a gumibotján tartotta.

– Hallotta – mondta a maszk nélküli férfinak. – Nincs maszkja, nem utazhat.

A férfi átkozódva elvonult. A rendőr intett a villamosnak, ám mielőtt a kalauz visszaszállt volna, egy nő felkiáltott, az utasok pedig özönleni kezdtek a járműről az utcára, hogy csaknem eltaposták a kalauzt, majd a szélrózsa minden irányába szaladtak. Pia és Finn megállt, és csak nézték, mi történik. A rendőr fellépett a villamos lépcsőjére, aztán gyorsan leugrott. Két másik rendőr bukkant fel, velük beszélt. Az egyikük elrohant, a másik a tömeghez fordult.

– Ne jöjjenek közelebb! – kiáltotta. – Halottkémet hívunk.

Ahogy Pia felfogta, miért ugrálnak le az utasok a villamosról olyan sietősen, zihálni kezdett, a kezét a szájára tapasztotta. Egy férfi eldőlve ült, homloka az ablaknak támaszkodott, foltos maszkja az álla alatt csüngött, az arca különös, sűrű, kék és vörös színben játszott. Szeméből, szájából, orrából vér folyt, és sötét foltokban az ablakra kenődött. Pia gyomra görcsbe ugrott a rettegéstől. Elindult, és szedte a lábát, amilyen gyorsan csak tudta. Finn meg utána.

– Finn? – szólalt meg Pia levegő után kapkodva.

– Na?

– Félek.

– Tudom.

– Te nem?

– De, én is.

Pár percig némán bandukoltak egymás mellett, majd Finn szólalt meg.

– Kaptatok újabb levelet a papádtól?

Ha nem lett volna úgy megrettenve, Pia biztosan elmosolyodik. Mint mindig, amikor rosszkedvű, Finn most is meg-

próbálta elterelni a figyelmét. Mert ő ilyen, mindig gondol másokra. Pia szerette volna megölelni, mint még soha, viszont most mindennél jobban félt megérinteni bárkit is.

– Nem. Hetek óta nem hallottunk róla – felelte.

– Hamarosan fogtok, biztosra veszem.

A lány bólintott.

– Mutti... mármint anya is azt mondja, hogy most már bármelyik nap kapnunk kell valamit. Úgy szeretném, ha apa itt lenne.

Pia szíve összeszorult, áradó könnyeit igyekezett kipislogni a szeméből. Ha Vater itt lenne, tudná, mi a teendő. Talán elvinné őket a városból, távol attól, ami itt történik. Amennyire csak Pia vissza tudott emlékezni, az apja mindig a család védelmezője volt. Mint amikor egyszer vasárnap piknikeztek, és hirtelen lecsapott rájuk egy vihar, Vater pedig beterelte őt és Muttit egy barlangba. Vagy amikor a veranda alatt Pia véletlenül levert egy lódarázsfészket, és Vater felkapta őt, a kabátjába csavarta, és bemenekítette a házba. A spanyolnáthával ő se tudott volna mit kezdeni, de pusztán az, hogy itt van, Pia számára nagyobb biztonságot jelentett volna.

Finn aggódalmasan pillantott a lányra.

– Próbálg kicsit kevesebbet aggódni, csajszi. Sok idő, míg egy levél átkel azon a nagy óceánon.

Pia ismét bólintott, hálás volt Finn kedvességéért, de torkában egy hatalmas gombóccal megszólalni sem tudott.

A Broad Streetről balra fordulva most már a zsúfolt sikátorok és szürke falú háztömbök felé tartottak, oda, amit otthonuknak hívtak – Philadelphiának ezt a részét az „átkozott ötödik kerületnek” nevezték, mert az a hír járta, hogy itt sok az erőszak. Csak a legutóbbi két hétben két férfit öltek meg a háztömbjükben – az egyiket lelőtték, a másikat leszúrták –, egy színes bőrű férfit pedig úgy megverték a sarki áruház mögött, hogy miután ott hagyták, behalt a sérüléseibe. A pol-

gárörökön kívül, akiknek az volt a dolguk, hogy a német bevándorlók után szaglásszanak, rendőrök csak akkor jöttek erre a környékre, amikor lecsaptak egy-egy zugkocsmára, vagy nőket vettek őrizetbe csavargás és „éjjeli sétálás” miatt, esetleg férfiakat fogtak le szerencsejáték, verekedés vagy részegség miatt. Egyesek úgy gondolták, a bűnözés azért nőtt, mert a háború kezdete óta munkalehetőség reményében egyre több bevándorló és színes bőrű költözött ide, Finn azonban azt mondta, az ötödik kerület utcái mindig is veszélyesek voltak. Azt mesélte, hogy a faji lázadások alatt egy színes bőrűek jogaiért küzdő aktivistát megöltek, egy templomot felgyújtottak, és számos otthont leromboltak. Pia családja még csak pár hónapja lakott itt, amikor egy rendőr halálos lövést kapott a tanácstagok választásának heves kampányában. Ekkor tizennyolc férfi, akik Frog Hollow Gangnek nevezték magukat, ideutaztak New Yorkból, és megtámadták az egyik jelöltet.

Vajon a szülei tisztában voltak vele, milyen veszélyeket rejt egy nagyváros, amikor úgy döntöttek, hogy ideköltöznek? Pia sötétedés után már nem is mehetett ki az utcára, ami miatt csak még jobban vágyódott vissza a hegyekbe, ahol a vesszős köles között szentjánosbogarakat lesett meg, és megkereste a csillagos égen a Nagy Göncölt. És fogadni mert volna, hogy Hazletonban nincs spanyolnátha. Folyton csak az járt a fejében, milyen más lenne az élete, ha nem költöztek volna Philadelphiába.

Aztán a Shunk Alley felé fordultak a főutcáról, és ekkor valami különös dolog történt. Hogy a labdázó fiúk vagy a kislányok miatt, akik az egyik ház lépcsőjén azt játszották, hogy teadélután tartanak, azt Pia nem tudta biztosan, de valamitől alábbhagyott a félelme. Senki nem viselt maszkot, és nem menekültek az emberek a villamosról egy halott utas miatt. Az ajtókon sehol egy karanténról tudósító felirat. Újabb plakátok se kerültek ki. Minden normálisnak tűnt. Pia, amikor

a házuk lépcsőjéhez értek, egyszerre kevésbé görcsösen markolta a könyveit, és a nyugalom érzése áradt szét benne. Talán a városnak ezt a kicsiny szegletét nem érte el az influenza.

Aztán egy nő zokogása hallatszott ki az egyik nyitott ablakon.

Finn felpillantott, aztán homlokát ráncolva a lányra nézett. Nyilván ugyanarra gondoltak mindketten. A járvány elérte a Shunk Alley-t? Finn mondani kezdett valamit, de az anya lekiáltott a lakásuk melletti tűzlépcsőről.

– Finn, gyere gyorsan! A bátyád!

Finn rémülten nézett Piára, aztán megfordult, hogy fölmenjen.

– Szia, majd találkozunk – mondta még visszatekintve. – Addig vigyázz magadra, hallod?

Pia válaszolni se tudott, a fiú már átrohant az utca túloldalára, és bement a házukba. A lány reszketve meredt a csukott ajtóra. A szavak, amelyeket Finn búcsúzóul mondott, aggodalommal és gyötrődéssel terhesek voltak, mint valami ómen vagy figyelmeztetés. Vajon találkoznak még? Súlyos félelem kerítette hatalmába Piát. Egyszerre szeretne volna elmondani a fiúnak, milyen furcsa érzése volt, amikor Tommy Costa és Mary Helen megérintette őt. Finn ugyan nem tudott volna segíteni, de ha Pia megosztotta volna vele a titkát, most talán nem érezné magát olyan egyedül.

Pia a nevét hallotta a háta mögül. Ugrott egyet, és ahogy megpördült, csaknem elejtette a könyveit. Mutti a házuk bejáratában állt, kérges tenyerét a kötényéhez dörzsölte, ami nyilvánvaló jele annak, hogy aggódik. Pia ezerszer látta ezt a mozdulatot: mindennap, amikor Vater a bányába indult, amikor a bányaszerencsétlenség után a rabszállító megérkezett a faluba a sérültekkel meg a halottakkal, amikor Vater azt mondta, Philadelphiába költöznek; amikor az ikreket várta,

és egyszer azt hitte, elvetél, ahogy korábban háromszor is, vagy amikor Vater elment a háborúba.

– Igyekezz, Pia! – kiabált Mutti vadul integetve. – Gyere be!

Pia szíve hevesen vert. Valami történt Vatterral? Vagy az ikrekkel? Nem. Valami más. Félelem tükröződött az anyja szemében, nem szomorúság

– Mi az? – kérdezte Pia, majd felszaladt a lépcsőn, be a háza. – Mi a baj?

Mutti becsukta Pia mögött az ajtót, még egy kicsit meg is nyomta, mintha attól tartana, valami kiszökik odabentről.

– Bezárják a templomokat és az iskolákat – mondta. – Minden olyan helyet, ahol tömegek gyűlnek össze, még a gyárak meg a mozgóképszínházak se nyitnak ki. Temetéseket se engedélyeznek. Sok a beteg, úgyhogy mindenkinek ott-hon kell maradnia. – Mutti végigment a sötét előcsarnokon, kezét a kötényébe dörzsölte. Pia szorosán követte.

– Honnan tudod, hogy mindent bezárnak? – kérdezte Pia. – Ki mondta? – Nem volt rádiójuk, és amióta Vater elment, újság se járt nekik, mivel Mutti nem tudott olvasni.

– Frau Metzger hallotta a hentesnél – felelte Mutti. – Mrs. Smith meg a rádióban. – Megállt, a bejárat felé bökött, arcán félelem és düh különös keveréke jelent meg. – Azok az anyák hagyják a gyerekeiket odakinn játszani? *Verrückte*. – Ujját tekergette a halántékánál. – Benn maradsz, amíg véget nem ér ez az egész. Megértetted?

Pia bólintott, mutatóujját az ajka elé tette.

– Micsoda? – csattant fel Mutti. – Mit csitítgatsz?

– Németül beszéltél – suttozta Pia.

Mutti levegő után kapkodott, kezét a szája elé kapta. Aztán a lánya nyakára tévedt a tekintete, és elkerekedett a szeme.

– Hol a fokhagymád?

Pia a bűzös nyaklánc után kapott, és csak ekkor jutott eszébe, hogy az egyik szünetben levette és a fűre rakta, csakúgy,

mint amikor korábban Mary Helen odament hozzá, és verekedni akart vele.

– Valahol elhagytam – válaszolta.

– Figyelj jobban a dolgaidra, Pia – szólt Mutti. – Mrs. Schmidt volt olyan kedves, és adott nekünk fokhagymát, de nekem most már nincs több.

– Sajnálom. Véletlen volt.

Mutti rosszallóan fölemelte a kezét, aztán megindult a folyosón az épület vége felé.

– Gyere, segíts vizet vinni, *bitte* – mondta túlságosan is elkeseredetten ahhoz, hogy feltűnjön neki, már megint német szót használt. – Az ikrek nemsokára felébrednek.

Pia hunyorogva követte az anyját a folyosón, a szeme próbált alkalmazkodni az egyre rosszabb fényviszonyokhoz. Csak az utcára néző lakásoknak volt ablaka, így azokon kívül az épület minden helyisége napközben is sötétbe burkolózott. Pia igyekezett nem gondolni kis hazletoni otthonukra, amelynek három falán is volt ablaka, ahol fény áradt befelé, és befűjt a friss hegyi szellő. Szerencsére nekik utcafronton volt a lakásuk, így a nappalit természetes fény világította be. El se tudta képzelni, milyen lehet a hátsó és a középső lakásokban élni, ahol csak gyertya és lámpa ad világosságot. Hogy az influenzát elűző friss levegőről ne is beszéljünk. Erre a gondolatra rémisztő képek jelentek meg a fejében a hátsó lakásokban élő emberekről, akik a sötétben betegeskednek és haldokolnak, és ahol napokig talál rájuk senki.

Fogát összeszorítva igyekezett elűzni szörnyű gondolatait, követte Muttit a hátsó ajtón át az elkerített udvarba, ahol a kút és árnyékszék volt. Az öntöttvas kútnál két vödör állt, Mutti fogta az egyiket, és a kút csapja alá helyezte. Pia a hátsó lépcsőre rakta a könyveit, és nekilátott vizet pumpálni, hálás volt, hogy most visznek vizet, és nem vacsora után kell érte jönni. Utált egyedül lejönni a hátsó udvarra, az árnyékszéket

meg különösen nem szerette használni. Hogy az árnyékszék és a kutat más családokkal együtt használják, önmagában nem jelentett újdonságot a számára – így volt ez Hazletonban is –, a kerítés meg a környező épületek miatt azonban úgy érezte magát, mint egy disznó az óljában, úgy érezte, ha bárki más ott tartózkodik vele egy időben, annak ki van szolgáltatva. Például Mrs. Nagynak, aki folyton magyarul kérdezgette őt, aztán csak bámult rá, válaszra várva, mintha Pia beszélne a nyelvét. De különösen Mr. Hill-lel kapcsolatban voltak ilyen érzései, aki mindig rángatta az árnyékszék kilincsét, amikor odabenn tartózkodott valaki, és amikor rá került a sor, még be sem csukta az ajtót, már elkezdte letolni a nadrágját. Előfordult, hogy amikor Pia kilépett a helyiségből, Mr. Hill mondott neki valamit, és úgy vigyorgott rá, mintha a legjobb barátok lennének. Mindig rázta a fejét és vihogott, sajnálkozott, hogy öreg és szenilis, de Pia látta a szemében a ravaszkodást. Mr. Hill pontosan tudta, mit csinál.

Ahogy megtelt a két vödör, Pia felkapta a könyveit, segített Muttinak bevinni a vizet, végig a sötét folyosón, fel a keskeny lépcsőn, kemény talpú cipőjük alatt csikorgott a por meg a gipsz. A ház emeletein mintha száz tömény szag rétegződött volna egymásra – főtt káposzta, sült krumpli, curry, párolt paradicsom, grillezett kolbász, pirított fokhagyma, frissen sült kenyér illata –, és ahogy egymás után következtek, egyre erőteljesebbnek bizonyultak. Félelme és rossz érzései ellenére Pia gyomra hangosan korgott. Több mint hat óra telt el a reggeli óta, ami rozskenyérből és teából állt, ahhoz pedig nem volt elég enivaló otthon, hogy ebédet vihetett volna magával.

A második emeleten Mrs. Ferrelli az ajtajuk előtt állt, fekete anyagdarabot kötözött épp a kilincsre, arca piros volt, és könnyáztatta. Sárga ruháján elől sötét sávok és barna foltok éktelenkedtek, csíkokat rajzolva gömbölyödő hasára.